

သောတာပန် လူထွက်၊ မထွက်

ဤနေရာ၌ မဟာစည်ဆရာတော်၏ ဉာဏ်ပညာနက်နဲစူးရှတော်မူပုံကို ပုံစံ တစ်ခုမျှ ပြပါမည်။ “သောတာပန်ရဟန်း လူထွက်၊ မထွက်” ဟူသောပြဿနာနှင့်စပ်၍ အခြားသောပညာရှင်များက ‘လူမထွက်’ ဟု ယူတော်မူကြ၏။ မဟာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရ်အလောင်းလျာ သာမဏေသည် အရှင်သိဂ္ဂဝထေရ်၏အထံ၌ ဒွတ္တိသာကာရ (၃၂- ကောဋ္ဌာသ) ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းရင်း သောတာပန်ဖြစ်တော်မူ၏။ ထိုအခါ ဥပဇ္ဈာယ်မထေရ်က “သာမဏေရော သော တာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတော၊ အဘဗ္ဗော ဒါနိ သာသနတော နိဝတ္တိတုံ = သာမဏေသည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်ပြီ၊ ယခု သာသနာတော်မှ ပြန်နစ်ခြင်း (လူထွက်ခြင်း) ငှါ မထိုက်တော့” ဟု စဉ်းစားတော်မူ၏ (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၃၁။) ဤ မထေရ်၏စကားကို သာဓကပြတော်မူကြ၏။

ထိုပညာရှိတို့၏အလိုကား ပုထုဇဉ်များထက် သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဣန္ဒြေငါးပါး ထက်မြက် အားကောင်းသော သောတာပန်အရိယာသည် ရခဲလှစွာ သော ရဟန်းဘဝ၌ ၂၂၇-သွယ် (ကုဋေကိုးထောင်ကျော်) အဓိသီလသိက္ခာကို ဖြည့် ကျင့်လျက်နေရာမှ သာမန်ငါးပါးသီလမျှလောက်သာ စောင့်ထိန်းရသော လူ့ဘဝကို မ ပြောင်းနိုင်တော့ဟု ဆိုလိုတော်မူကြ၏။ ထိုအဆိုသည် အောက်ဖော်ပြပါ ပါဠိတော်နှင့် ညီညွတ်သကဲ့သို့ ရှိပေသည်။ “ရဟန်းတို့၊ အနောက်မှအရှေ့သို့ စီးဆင်းနေသော ဂင်္ဂါမြစ်ရေကိုများစွာသော လူအပေါင်းက နောက်ပြန်စီးဆင်း အောင် ပြုလုပ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သကဲ့သို့ အရိယာ မဂ်ကို ပွားများထားသော၊ ကြိမ်ဖန်များစွာအလေ့အလာပြုထား သော အရိယာရဟန်းကို မည်သူတစ်စုံတစ်ယောက်ကမျှ လူထွက်အောင် မတတ်နိုင်။ ထိုအရိယာရဟန်းမှာ လူထွက် နိုင်သော အကြောင်းလည်းမရှိ။ ဘာကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့၊ ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် ရှည်စွာကာလပတ်လုံး ဝိဝေ က- ကိလေသာတို့မှကင်းဆိတ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ ညွတ်ကိုင်နေသောကြောင့်ဖြစ်၏” (သံ၊ ၃၊ ၄၉၊ ပါဠိတော်ကို လျော် အောင် ဘာသာ ပြန်ထားပါသည်။) ဤပါဠိတော်ကိုကြည့်၍ သောတာပန်များလူမထွက်တော့ဟု အခြား သော ပညာရှင်များ ယူတော်မူကြ၏။

မဟာစည်ဆရာတော်၏ အယူ

မဟာစည်ဆရာတော်ကား အခြားသောပညာရှိများကဲ့သို့ မယူ။ ဤသို့ ယူတော်မူ၏။ အထက်ပါသုတ်တော်၌ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် လူမထွက်ခြင်း၏အကြောင်းကို ပြရာဝယ် “အရိယာမဂ်ကို ပွားစေသောကြောင့် (ဝါ) အရိယာဖြစ် သောကြောင့်”ဟု အကြောင်းပြတော်မမူပေ။ “သူ၏စိတ်က ရှည်စွာသောကာလပတ်လုံး နိဗ္ဗာန်၌ ညွတ်ကိုင်နေ သောကြောင့် (ဝါ) ရှည်စွာသောကာလပတ်လုံး နိဗ္ဗာန်၌ ညွတ်ကိုင်သော စိတ်ရှိသောကြောင့်”ဟု ပြတော်မူ၏။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ခန္ဓာငါးပါးကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘဟု သေချာစွာသိ၍ ဒိဋ္ဌိအားလုံးနှင့်တကွ သညာ စိတ္တ ဝိပလ္လာသအများစုကို ပယ်နိုင်သော်လည်း ဒုက္ခ၌ ချမ်းသာသည်ဟု ထင်မှု၊ အသုဘ၌ တင့်တယ် လှပ၏ဟု ထင်မှု ဝိပလ္လာသလေးပါး ကျန်သေး၏။ ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက် သော ကာမရာဂကိုလည်း မပယ်နိုင်သေး။

ထို့ကြောင့် လောကီကာမ ချမ်းသာထက် အဆပေါင်းများစွာ သာလွန်သော လောကုတ္တရာ ဓမ္မဖလသမာပတ်ချမ်းသာ ကို ဝင်စား ၍ နေနိုင်ပါလျက် အမြဲမဝင်စားဘဲ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ခံစားကြသေး၏။ (ဘိ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၄၀၅၊ ၄၈၃။) အချို့သော သောတာပန်များသည် ဝဋ္ဋဘိရတ-ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ဖျော်မွေ့ကြ၏။ မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့်တကွ ဘဝ အားလုံး၌ငြီးငွေ့သော နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် အမြဲတမ်းမဖြစ်။ ထိုသို့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် အမြဲတမ်းမဖြစ်လျှင် သင်္ခါရတရား၏ဆန် ကျင်ဘက် အသင်္ခတ ဝိဝေက နိဗ္ဗာန်၌ အမြဲတမ်း စိတ်ကိုင်းညွတ်မှု မဖြစ်နိုင်။ ထို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ရဟန်းဘဝမှ လူဘဝသို့ ပြောင်းနိုင်သေးသည်။ အကယ်၍ ခန္ဓာငါးပါး၌ ငြီးငွေ့သော နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်၌ အမြဲ ညွတ်ကိုင်းသော စိတ်ရှိနေပါမူ လူဘဝသို့ မပြောင်း နိုင်ပေ။ နိဗ္ဗာန်၌ အမြဲညွတ်ကိုင်းသော စိတ်ရှိနေပါက အရိယာ သာ မဟုတ်။ ပုထုဇဉ် အာရဒ္ဒဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရဟန်းဘဝမှ လူဘဝသို့ ပြောင်းတော့မည်မဟုတ်ဟု မဟာစည် ဆရာတော်က မှတ်ချက်ချတော်မူသည်။

သီလပြည့်စုံ၊ မပြည့်စုံ

ဤနေရာ၌ စဉ်းစားစရာရှိ၏။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ‘သီလေသု ပရိပူရကာရီ-သီလတို့၌ ပြည့်စုံအောင် ဖြည့် ကျင့်လေ့ရှိ၏’ ဟု ဟောတော်မူ၏။ (အံ၊ ၁၊ ၂၃၃။) ၂၂၇-သွယ်သော အဓိသီလသိက္ခာကို စွန့်၍ ငါးပါးသီလမျှကို ထိန်းနေလျှင် သီလ၌ ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖြည့်ကျင့်ရာ ရောက်နိုင်ပါမည်လော-ဟု စဉ်းစားစရာရှိ၏။ ဤသို့လည်း စဉ်းစားစရာမလိုပေ။ သီလဆိုသည်မှာ လူ့ဘဝအလိုက်၊ သာမဏေဘဝ အလိုက်၊ ရဟန်းဘဝအလိုက် ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ ဖြည့်ကျင့်ရ၏။ ရဟန်းဘဝ၌ မနေသော သောတာပန်သည် ရဟန်းသီလကို ဖြည့်ကျင့်ရန် မလိုပေ။ ထို စကားမှန်၏။ ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော်လည်း ရဟန်းဘဝ၌နေလျှင် “အဗြဟ္မစရိယ ဝိရတိသီလ”ကို ထိန်းရမည်ဖြစ်၍ အိမ်ထောင်ပြုခွင့် မရှိ။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် အရိယာဖြစ်စေကာမူ လူ့ဘဝ၌နေလျှင် အိမ်ထောင်ပြုခွင့်ရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆိုင်ရာသီလကို ပြည့်စုံစွာ ဖြည့် ကျင့်လျှင် “သီလေသု ပရိပူရကာရီ = သီလတို့၌ ပြည့်စုံစွာ ဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိ သူ”ဟုပင် ဆိုရပေမည်။

ထို့ကြောင့် သောတာပန်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါကို ပြရာ၌-

- (၁) ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စ ပသာဒေန သမန္နာဂတော = ဘုရားရှင်၌ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။
- (၂) ဓမ္မေ အဝေစ္စ ပသာဒေန သမန္နာဂတော = တရားတော်၌ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။
- (၃) သံဃေ အဝေစ္စ ပသာဒေန သမန္နာဂတော = အရိယာသံဃာတော်၌ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။
- (၄) အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော = အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော ငါးပါးသီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု ငါးပါးသီလကိုသာ ပြထားပေသည်။ (သံ၊ ၁၊ ၂၉၈။ သံ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၆၇။)

“အဓိသီလသိက္ခာကို စွန့်၍ ငါးပါးသီလကို ဖြည့်ကျင့်ရိုး ထုံးစံမရှိ”ဟု ဆိုလျှင် လည်း တစ်ရံတစ်ခါ ရှစ်ပါးသီလ

ဆောက်တည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ လက်ရှိ သီလထက် အဆင့်အတန်းမနိမ့်စေရန်အတွက် ဥပုသ်ထွက်ရ တော့မည် မဟုတ်ပေ။ ဤစကားအားလုံးကို ကောက်ချက်ချလျှင် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် လူထွက်နိုင်သေးသည် ဟူသော မဟာစည်ဆရာတော်၏ အယူအဆ သင့်မြတ်လှပေသည်။ ထိုအယူသည် အောက်ပါ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ များနှင့် ညီညွတ်ပေသည်။

အခါတစ်ပါး၌ ကဠာရေတို့ယရဟန်းသည် အရှင်သာရိပုတ္တရာထံလာ၍ မောဠိယဖဂ္ဂနရဟန်း လူထွက်သွားကြောင်း လျှောက်ထား၏။ ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက “န ဟိ နူနသော အာယသ္မာ ဣမသ္မိ ဓမ္မဝိနယေ အသာသမလတ္ထ = ထိုအရှင်မောဠိယဖဂ္ဂနသည် ဤသာသနာတော်၌ သက်သာရာ (အားကိုးရာ)ကို ရဟန်မတူ”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ (သံ၊ ၁၊ ၂၈၃။) ဤပါဠိတော်၌ ‘အသာသ’ဟူသည် သာသနာတော်၌ ချမ်းချမ်းသာသာနေထိုင်နိုင်ကြောင်း ဗိုဗို အားထားရာဖြစ်သော အောက်မဂ် ၃-ပါး၊ အောက်ဖိုလ် ၃-ပါးဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြထား၏။ (သံ ဋီ၊ ၂၊ ၅၇။) ထို အောက်မဂ် ၃-ပါး၊ အောက်ဖိုလ် ၃-ပါးကို ရရှိထားလျှင် သိက္ခာချ၍ လူထွက် တော့မည်မဟုတ်ဟု အရှင်သာရိပုတ္တ ရာ ဆိုလို၏။

ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ‘တယော မဂ္ဂေ တီဏိစ ဖလာနိ’ဟု တစ်ပေါင်းတည်း ဆိုထား ၏။ သောတာပတ္တိမဂ်ကို သော်လည်းကောင်း၊ သကဒါဂါမိမဂ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနာဂါမိမဂ်ကိုသော် လည်းကောင်း စသည် ခွဲ၍မဆို။ ဋီကာ၌ ထပ်ဆင့်ရှင်းပြထားပုံမှာ လူထွက်ခြင်းမည်သည် ကာမဂုဏ်တို့၌ ငဲ့ကွက်မှု ရှိသေးသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ထို ကာမဂုဏ်တို့၌ ငဲ့ကွက်မှုမရှိခြင်းမှာလည်း တတိယမဂ် (အနာဂါမိမဂ်)ကို ရရှိမှ ဖြစ်နိုင် ပေသည်။ (သံ၊ ဋီ၊ ၂၊ ၇၃။) ဤစကားအားလုံးကို ကောက်ချက်ချလျှင် အနာဂါမိရဟန်းဖြစ်လျှင် မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ လူမထွက်တော့။ သောတာပန်ဖြစ်လျှင်ကား အကြောင်းအားလျော်စွာ လူထွက်နိုင်ပေသေးသည်။

ဤအကြောင်းအရာများကိုကြည့်လျှင် မဟာစည်ဆရာတော် မည်မျှလောက် စူးရှထက်မြက်နက်နဲသော ဉာဏ်ရှိ ကြောင်းကို သိနိုင်လောက်ပေပြီ။ သည်ထက်ပို၍ ဆရာတော်၏ ဉာဏ်ပညာကြီးကျယ်ပုံကိုသိလိုပါက ဝိပဿနာရှု နည်းကျမ်းကြီး၊ အဋ္ဌ-ကထာသင်္ဂါယနာစိစစ်ခန်းများနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာနိဿယ ကျမ်းစာများကို ကြည့်ရှုကြ ပါဟု တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဉာဏ်ပညာကြီးကျယ်ပုံနှင့်
သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို ဦးညွတ်လျက်
အရှင်ပဏ္ဍိတာဘိဝံသ
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ
နာယကချုပ်၊ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးမြို့။

(ဟံသာဝတီဆရာတော်၏ ကိုယ်တိုင်ရေး ဘဝတစ်သက်တာမှတ်တမ်းနှင့် မဟာစည်ဆရာတော်၏ သောတာပန် လူထွက်၊ မထွက် အဆုံးအဖြတ်ကို မှီငြမ်းပြု၍ ရေးပါသည်)